

Verslag bezoek Kenia Januari / februari 2016

Al tijdens de busreis naar Awasi bleek hoeveel water er de laatste tijd gevallen is. Dat betekent dat er nu veel groen is, maar ook overal staat veel water. Na een reis van bijna 25 uur (taxi, vliegtuig, bus) kwamen we tegen 18.00u. aan in het guesthouse te Awasi.

Het hele guesthouseterrein heeft ook blank gestaan. De buitenmuren zijn aangetast. In het guesthouse heeft het water binnen een halve meter hoog gestaan. Wat een ramp, het ziet er verschrikkelijk uit. Inmiddels hebben er wat herstelwerkzaamheden plaatsgevonden, maar het water moet eerst uit de muren alvorens de muren behandeld kunnen worden om vervolgens te worden geleverd. Helaas, geld is er niet.

Zaterdag, bezoek hoofddorp Ahero

Ook hier blijkt overal hoeveel en hoog het water heeft gestaan.

In het dorp **Nyamkebe** hebben we een rijstveld bezocht. Deze grond ordt voor drie maanden gehuurd. Ze vragen of het mogelijk is een acre grond te kopen. In een hut krijgen we eten. De gebruikelijke oliebolletjes en de hedendaagse witte boterhammen (brrr), maar voor het eerst krijgen we arrowroot. Het smaakt een beetje naar aardappel. Ze vragen om watertanks en goten. Toegezegd dat er zeker op hoofddorpniveau ook dit jaar weer worden gegeven, maar dat wij niet over de verdeling gaan.

Het tweede dorp dat we bezoeken is **Ayweyo**.

Water, water en nog eens water, overal. Hier hebben we een bespreking in een huis van een weduwe. Ze vragen om 4 ossen en een ploeg. Nogmaals uitleg gekregen over het verschil van "merry-go-round" en "table banking". Het eerste is een soort gezamenlijke inzameling door een groep, waarbij de ontvangende persoon telkens iemand anders is (het geld kan deze persoon dus volledig besteden zonder terugbetaling). Het systeem werkt alleen als er een goede verstandhouding is en er daadwerkelijk gerouleerd wordt. "Table banking" is daarentegen een vorm waarbij mensen gezamenlijk geld inleggen, waarbij de ontvangende persoon het moet terug betalen met een rentepercentage van 10% per maand (dus 120% per jaar!). Toch geven ze aan dat dit goed werkt.

Het derde dorp was het hoofddorp **Ahero**.

Hier wachtte ons een complete verrassing. Rentia had aan Florence aangegeven dat Luus 20 jaar bij het project was en gevraagd of ze daar aandacht aan wilde besteden. Dat had ze gedaan. Alle coördinatoren en voorzitters van de hoofddorpen waren aanwezig. Onder een overkapping volgden mooie woorden aan Luus. Weinigen hielden het "droog". Ook Rentia kwam nog even op de speaker van de telefoon. Geweldige verrassing en zeer geslaagd.

Zondag bezoek hoofddorp Alendu

Het eerste dorp dat we bezochten was **Onongo**. Allereerst bekeken we een hut die hersteld was.

Daarna bezochten we een veld. Gebruikelijk is dat we hier een prima onderhouden tuin zien. Door het water kon er niet normaal geplant worden en werd er besloten er deze keer cassave te planten. Er werden ons twee koeien en een kalf getoond. Trots toonde ze ook drie geiten en een onlangs geboren tweelinggeit. Tot slot lieten ze het kippenhok zien. Manden en touw werd aan ons verkocht. Ze hadden een rapport gemaakt (wat eigenlijk op hoofddorpniveau moet gebeuren en niet op dorpsniveau) waarin ze vroegen om een eigen stuk land. Ik heb aangegeven dat ze al een gezamenlijk stuk grond hebben, dus dat anderen voor gaan.

Het tweede dorp was **Obugi**.

Die troffen we aan in mineur. Een vrouw was voor ons frisdrankjes gaan halen (achterop de brommer) en werd daarbij aangereden. Ze was naar het ziekenhuis. Slechts kort gesprek gehad, nergens meer naar toe geweest.

Het derde dorp was **Okana**

We waren compleet verwonderd dat een weduwe hier licht had. Een klein solarpaneeltje met accu en lamp had ze op afbetaling bij Safaricom gekocht 50 shilling per dag, 1 jaar lang. Bij een volgende weduwe was het eten verzorgd en vergaderden we onder de boom. Ook deze 10 leden van dit dorp vroegen om een stuk grond en ossen met ploeg. Uitdrukkelijk aangegeven dat we helaas niet voor elke subgroep (70 stuks) grond en/of ossen kunnen kopen. Daarna zijn we naar het eetcafé van de weduwen gegaan waar we een demonstratie kregen in het bakken van kookpotten. De mallen huren ze voor € 20,- per jaar. Een nieuwe ontwikkeling die ze op basis van microfinanciering zelf hadden opgezet. In deze buurt worden die potten niet gemaakt en verkocht, dus lijkt het

een goede kans van slagen te hebben, drie kookpotten gekocht. Tijdens de vergadering bleek dat de bakoven kapot was (ondanks dat ze die deels hadden hersteld). Ze vroegen een bijdrage in de herstellkosten van € 100,- Geen toezegging gedaan. Vervolgens spraken we over het ontvangen schoolgeld, de gerepareerde huizen, koeien en de watertanks met dakgoten. Wie had wat gekregen. De broodjes die ze bakten waren echt heerlijk. We hebben de hele voorraad gekocht. Alles bij elkaar hebben we hier in Alendu er een goed gevoel van overgehouden, er zijn hoofdzakelijk positieve ontwikkelingen. De mondigheid en de trotsheid die deze mensen inmiddels uitstralen vallen op. Natuurlijk zijn ze ons erg dankbaar, maar wij geven telkens aan dat ze slechts een haak krijgen, maar zelf moeten vissen.

Dinsdag, bezoek hoofddorp Katito

In het dorp **Nduga** zijn we eerst naar een weduwe gegaan die de koe had gekregen. Vervolgens via een heel slechte weg, deels gelopen, naar een nieuwgebouwde hut gegaan. Door de vele regen groeit alles goed, maar de wegen zijn rampzalig. Van het nieuwe huis foto's gemaakt. Telkens blijkt hoe moeilijk communicatie is en tijd lijkt hier in het geheel geen factor te zijn. Ter afsluiting naar de groep voor een vergadering. De microfinanciering hebben ze hier goed voor elkaar. Op 20 juni 2014 gestart met 18 personen elk € 5,- (totaal dus € 90,-). Op 20 mei 2015 was dit al € 386,14. Daarnaast hebben ze persoonlijke winsten. Natuurlijk ook over de schoolgelden gesproken, hoeveel meisjes en hoeveel jongens. Ze vragen om 20 stoelen om te verhuren.

Het tweede dorp dat we bezoeken is **Kogolo**.

Hier hebben we alleen een vergadering. Doordat er geen stroom was, konden ze geen papieren geven. Alles werd voorgelezen en de papieren kregen we later geleverd. Blij met één huis, twee koeien en acht studenten. De activiteiten zijn: manden en touw maken en verkopen van papaja's en noten. Ze vragen 20 stoelen en twee partytenten. Er is veel vraag naar stoelen om te huren, vooral bij begrafenissen. Aangegeven dat ik hun verzoek zal overbrengen, maar verwacht dat daar geen geld voor komt.

Het derde dorp was **Magunga**.

Hier wordt de algemene vergadering gehouden, nadat eerst de dorpsrapporten worden besproken. De weduwen gaven aan problemen te hebben met de kippen, deze werden opgevreten door een varaan, daarom was besloten ze tijdelijk elders onder te brengen. Echter 20 kippen in een kleine ruimte had infecties tot gevolg en daarvoor vroegen ze hulp. We hebben het nieuwe stuk land bekeken, het was net uitgezet door de landmeter. Het ligt naar de weg en het lijkt goede grond. Er is nog geen tittle deed (officieel papier waarop de eigenaar staat vermeld). Ze vroegen om een afrastering. Onmiddellijk aangegeven dat we die niet leveren, ze moeten zelf maar voor een natuurlijke afrastering zorgen, b.v. met Cajapo (doornachtige struiken) die snel groeien en weinig kosten.

Woensdag bezoek hoofddorp Awasi

Het eerste dorp dat we bezochten was **Wanganga**. Zoals gebruikelijk de erg slechte weg heuvel op, naar het voedselveld gegaan (deels gelopen). Het veld is één acre (ruim 4000m²) groot. Ongeveer de helft is ontbost. De andere helft barst nog van de stenen, maar is al wel in gebruik en weer geploegd. Er heeft maïs gestaan en er zijn 120 eucalyptusbomen geplant voor verkoop timmerhout. Ze vragen hulp voor het ontbossen en stenen verwijderen. Aangegeven dat we eigen initiatief verwachten en geen handje ophouden. Ter afsluiting liet de weduwe waar we vergaderden trots haar waterton zien.

Het tweede dorp was **Katolo**.

Wat een fantastisch hardwerkende groep! Een groepje erg ver weg van het hoofddorp Awasi, slechts bestaande uit zes leden, maar wat een mooie resultaten. Allereerst het gehuurde maïsveld bezocht. Staat er prima bij en het wordt binnenkort de tweede oogst. Op een mat voor de hut lag de maïs uitgespreid om het ons te tonen. Prima financieel rapport met omschrijving van werkzaamheden. Daarbij ook aangegeven dat ze zelf met de ossen ploegen, zelf planten, zelf onkruid verwijderen. Zo is het zoals we het graag zien en waar je graag wat meer geeft. Ook de microfinanciering loopt perfect. Daarvan inmiddels een extra os gekocht. Trots toonden ze de 5 ossen en een koe. Ze gaan binnenkort het maïs van het veld halen, maar dat verkopen ze pas in april omdat het dan het meest oplevert. Ze zouden graag suikerriet planten, maar ze kunnen het land slechts voor een half jaar huren en suikerriet duurt 18 maanden. In hun rapportage vroegen ze dus om een stuk grond. Als het nu ergens goed besteed is, lijkt me dat hier. Aangegeven dat wij er geen donateur voor hebben; maar als er een komt dan maken ze een goede kans om er voor in aanmerking te komen. We hebben afgesproken dat zij gaan zoeken voor één acre waarbij de tittle deed gelijk geleverd wordt.

Vrijdag bezochten hoofddorp Obambo

Gelukkig hier maar één vergadering voor alle vier (eigenlijk acht) dorpjes. Microfinanciering liep goed. Van de winst hadden ze acht stoelen gekocht. Het schoolgeld was gelijke verdeling meisjes en jongens. Het naaitraject is door de ziekte van een weduwe niet goed van de grond gekomen. Ook vroegen ze stoelen en tenten voor verhuur. Ik heb dat gemist, dus niets op gezegd en er is later ook niet naar gevraagd. Vervolgens hebben we enkele weduwen bezocht. We bezochten de nieuw gegraven waterput. Ze waren er erg blij mee, maar er zat nog te veel ongedierte in het water, ze zouden hem binnenkort leeg maken en dan ook gelijk verdiepen van 52ft (15,50m) naar 60ft (18m). Probleem is echter dat ze op een grote steen zitten die ze eerst moeten splijten. Dat gaat € 300,- kosten. Gelijk aangegeven dat wij dat niet gaan betalen en dat we daar vanaf het begin duidelijk over geweest zijn. Vervolgens een nieuwgebouwde hut bekeken en op twee verschillende plaatsen een koe. Daarna nog even naar de markt gereden waar we een weduwe achter de naaimachine zagen.

Zaterdag bezochten we het hoofddorp Ojolla

We hadden dus vooraf onze bedenkingen hoe deze bijeenkomst zou gaan verlopen. Het werd echter een van de mooiste dagen tot op heden. Fantastisch hoe dit nieuwe benoemde bestuur met Lilian als voorzitter en goed ondersteund door Anne, dit binnen een jaar heeft weten te veranderen.

Na het overleg, kregen we voor het veldwerk het programma en vertrokken we als eerste naar de nieuwe hut van Lilian, gelegen op een heuvelrand met zicht op het Victoriameer in de verte. Werkelijk een prachtige plaats. We hadden ons vorig jaar al afgevraagd wanneer deze oude hut in elkaar zou storten, dus voor ons een terechte keuze. Daarna bezochten we 2 plaatsen waar ze een koe hadden gekregen. We kwamen daarbij ook langs hun boomkwekerijtje. Toen terug naar Ojolla waar we na het eten een centrale vergadering hadden (weer prima geregeld door Anne dat dit niet per dorp gaat). Deze groep had een prima actieplan. 7 hoofdpunten met activiteiten, wanneer, waar, de aangewezen verantwoordelijke(n), de verdiensten en uiteindelijk het resultaat. De schoolgelden waren keurig verdeeld, 9 meisjes en 9 jongens. Complimenten over gemaakt. Een overzichtslijst wat door het project was gedoneerd en wie het had ontvangen. Tot slot de microfinanciering, ook die loopt nu weer goed, maar is tussendoor even moeilijk geweest. Desondanks hebben ze gezamenlijk een 25-tal stoelen van de winst gekocht. Ze waren erg gelukkig met het geheel. Uitgebreid heeft Luus hen gecompimenteerd. Ook speciale aandacht gegeven aan Lilian en vervolgens aan Anne. Ook Anne is hier ontzettend veel geweest. Uiteindelijk vroegen ze nog niets ook, later hoorde ik van Anne dat daar bewust voor gekozen was om aan te tonen dat ze sterk waren. Uit alle gesprekken bleek echter dat ze met z'n allen flink hadden moeten lijden. Toen ter afsluiting van de vergadering verteld werd dat ze het zo goed gedaan hadden en dat we een koe schonken, ging het dak er bijna af. Werkelijk heerlijk om dit mee te mogen maken na de ellende van vorig jaar.

We kochten alle koekjes die er nog waren om bij de gehandicapte kinderen in Nyamonye af te geven. Ook de rondgangsplanning zat goed in elkaar, want de laatste projecten werden op de weg terug naar Kisumu aangedaan. Eerst een koe en vervolgens een huis in aanbouw. Er waren volop mensen aan het werk, deze deden dat allemaal vrijwillig (vrienden) ook dat was de eerste keer dat we zoveel mensen gezamenlijk aan een hut zagen werken. Heerlijke dag gehad, gelukkig morgen weer een rustdag.

Maandag bezochten we de hoofddorpen Reru en Siaya

We waren reeds om 9.45u in Reru. Anne was er al (was ook zo in Obambo en Ojolla). Ja, Anne maakt een goede indruk op ons. We hadden eerst een gezamenlijke vergadering is het eetcafé. Rentia had in juni al aangegeven dat groep A niet goed functioneerde. Op advies van Anne hebben de weduwen verkiezingen gehouden en de coördinator en voorzitter zijn niet herkozen. Daarvoor in de plaats zijn nu Caroline en Consolata gekozen. Duidelijk jongere vrouwen met pit. De 2 oude bestuursleden plus nog een andere vrouw zijn nadien niet meer verschenen. Het goede nieuws is dat de weduwen er gezamenlijk de schouders onder hebben gezet en weer de weg omhoog hebben gevonden. Ze straalden en lachten weer. Eerst werd een rapport van beide groepen voorgelezen. Door El Niño was het land erg nat geweest, maar ze hebben er ondanks dat toch nog heel wat van afgehaald. Het manden maken is een redelijk goede business. De zeepverkoop is afgelopen jaar prima verlopen. Het naaien gaat in beide groepen goed, evenals de kippenfarms. Besproken dat er eigenlijk een totaal overzicht zou moeten zijn wat per onderdeel de winst was en waaraan die winst besteed werd. De microfinanciering verloopt na de nieuwe opstart goed.

We vroegen wie de personen waren die een hut of een koe hadden gekregen. Gelukkig niemand van het nieuwe bestuur! Daarover onze waardering uitgesproken. Het schoolgeld ging naar 6 meisjes en 15 jongens. Overigens dit jaar naar 3 jongens en 3 meisjes. Bovendien vallen er volgend jaar 3 jongens af en slechts 1 meisje. Na veel zang zijn we gestart met het veldbezoek.

Een kippenfarm, nieuwe huizen en koeien werden bezocht. Veel te laat vertrokken we uiteindelijk naar Siaya.

Op 14.15u kwamen we pas in het hoofddorp Siaya

Het middageten stond al klaar. Na het eten startte de vergadering. Allereerst bespraken we de schoolgelden. Maar liefst 15 van de 20 studenten waren meisjes!! Fijn! We weten dat de cultuur hier is om allereerst de jongens naar school te sturen. Ook hier had Anne 2 kinderen autorijlessen laten nemen (1 jongen en 1 meisje).

De veldopbrengsten waren wat minder doordat er een lange periode van droogte was geweest. Maar per saldo was de opbrengst 1 zak maïs (ze zeggen dat dit 94 kg is). Er waren ook 15 blikken groene bonen geoogst (30 kg). Ze geven zonder verdere uitleg aan dat ze ook zoete aardappelen hebben. De microfinanciering verloopt goed, maar doordat de penningmeester ziek is, hebben ze daarvan geen overzicht. Wel geven ze aan dat zowel groep A als groep B van de microfinanciering allebei een koe hebben gekocht. Goede resultaten door hun eigen harde werken. Dat het in kaart brengen van de financiën een puntje van verbetering zou kunnen zijn is duidelijk. Gaan ze volgende keer proberen te doen. Daarna zijn we de velden ingegaan. Dat betekent per definitie dat er veel kinderen je volgen. Na de hutten en enkele koeien gezien te hebben, aan Anne aangegeven dat we naar huis wilden omdat we zo nooit voor het donker meer thuis zouden zijn. Via een slechte weg reden we terug. Tot overmaat van ramp was ook de gebruikelijke weg niet begaanbaar en moesten we via een weg terug die 12 km voor Bondo uit kwam. Het was al behoorlijk donker toen we in Bondo aankwamen, waarna we nog een half uur door moesten naar Nyamonye.

Dinsdag bezochten we het hoofddorp Bondo

We startten met het veldbezoek. We bekeken in **Barkowina** een koe. Daar was tevens de kippenfarm, deze zag er toch heel wat minder uit dan vorig jaar, maar wel volop kippen. Daarna een maïsveld daarna liepen we door naar een herstelde hut in **Kibuye**. Vervolgens kwamen we bij een weduwe die zand uit de rivier liet halen en erin naar goud zocht (met kwik). Ze toonde ons een stukje goud dat ze gevonden had en € 4,- op zou leveren. Na te hebben gegeten, reden naar een weduwe die nog op de compound van de familie woonde. Na weer een stuk rijden en een fors stuk lopen, kwamen we bij een weduwe die trots haar regenton en dakgoot toonde. Later vertelde ze heel erg blij te zijn dat wij helemaal naar haar gelopen waren. Voor de buurt was ze (dat vertelde ze tenminste in de vergadering) fors in aanzien gestegen. Een weduwe waar zomaar 6 blanke mensen op bezoek kwamen, dat was wat.

Ter plaatse waren nog 2 oude hutten met rieten daken te zien. Zijn er steeds minder. Uiteindelijk terug naar Bondo voor de vergadering in **Oiko**. Het leek wel feest. Wat werd er veel gezongen en gelachen, blij vrolijk en dankbaar waren ze. Wij gaven constant aan dat ze het zelf geregeld hebben en dat wij het juist knap vinden wat zij allemaal presteren. Voor het eerst op deze reis kregen wij een totaaloverzicht. Hen bedankt dat ze al zo ver waren en vervolgens de toelichting gevraagd en puntjes ter verbetering aangegeven. Overigens kwam op het overzicht de bakkerij niet voor. Die behandelden ze separaat. Elke groep mocht om de beurt een maand met de oven werken en moest daarvoor dan € 5,- betalen. De winst mochten ze zelf houden. Die gaven ze wel aan en varieerde van € 3,50 tot € 5,- per maand.

Natuurlijk werd besproken wie de koeien, hutten en regentonnen met goten hadden gekregen. Verrassend was dat ze aangaven dat ze de regentonnen en goten in één bestelling plaatsten. Daardoor kregen ze korting en minder transportkosten. Hier wordt dus nagedacht! De onderbouwing van de kosten van de hut zag er goed uit, maar was € 10,- meer dat ze hadden ontvangen. Dat klopt was de reactie, dat moet de weduwe zelf bijdragen. Er was voor 7 meisjes en 8 jongens schoolgeld betaald. Aangegeven dat wij dat graag altijd gelijk hebben, maar dat je er niet één kunt halveren. Hilariteit alom. De microfinanciering verliep goed. Inmiddels hadden ze onder de 4 groepen € 605,48 uit staan. Van de winst hadden ze 10 stoelen gekocht. Omdat er geen overzicht was naar de boeken per dorp gevraagd. Ter plaatse nagekeken. Zag er goed uit, maar slechts één had daarbij ook de eigen winst ingevuld. Allen gecompimenteerd, maar juist die ene wat extra complimenten gegeven omdat we graag zien wat ze er zelf aan over houden. Het naaien was wat minder gegaan doordat er verschillende weduwen ziek waren geweest, maar nu liep het weer. We misten Julia de secretaresse (van Oiko), die bleek in het ziekenhuis te liggen. Volgens Anne ging het slecht met haar. Onduidelijk wat er precies aan de hand was. We namen uiteindelijk afscheid van de weduwen met heel veel gezang en zelfs dans.

Woensdag vrije dag,

We verbleven in het gehandicaptenhuis van zuster Elizabeth Nyamonye Small Home

We waren toe aan een dag rust. Het is flink warm. Warmer dat in Awasi en we lopen erg veel. Helaas viel tegen de avond de watervoorziening uit (geen douche en emmers water om te wassen en voor het toilet).

We zijn gezamenlijk de visvijver en de kippenfarm gaan bekijken. Die zien er beide goed uit, alleen zouden er wel wat meer kippen in moeten lopen dan we nu aan troffen. Er waren er een aantal verdronken.

Om 14.00u hadden Luus en ik een afspraak met de 2 zusters en de boekhouder.

Stap voor stap de eindresultaten van 2015 besproken, vervolgens per regel de begroting van 2016 doorgenomen. Erg lang stil gestaan bij de verwachte inkomsten van de vissen, fokkippen en legkippen. Realiteit en verwachting klopten niet helemaal, en zijn fors omlaag bijgesteld. Inmiddels was het bijna 18.00u. De kinderen verzorgden vervolgens voor ons zang en toneelstukjes. Wat hebben we gelachen, zo beperkt zijn en dan zoveel lol en plezier. Grandioos. 's Avonds de papieren uitgewerkt, zodat ze voor ons vertrek getekend en gestempeld kunnen worden.

Donderdag met de ferry naar het Mageta eiland (in het Victoriameer)

Na een half uurtje rijden waren we in **Usenge**. Het was al fors druk. Toen de ferry kwam, kwamen er ook vele militairen. We moesten aan de kant, er bleken 23 gevangenen op te zitten die werden afgevoerd. Rond 9.00u vertrokken we, een half uur varen en daar komt een half uur bij doordat we er pas bij de derde stop af gaan. Het water was niet echt kalm, maar we kwamen goed aan. We bezoeken eerst de eetkiosk van groep B. Transport op het eiland is beperkt tot fietsen en een enkele brommer. Zoals inmiddels gebruikelijk maken we foto's van herstelde hutten en koeien. Na een kort oponthoud, werden we aangenaam verrast door een prachtig groentenveld van Groep B. Zo een mooi veld hebben we op **Mageta** nog nooit eerder gezien. Vervolgens wandelden we (totaal een kleine 2 uur) van groep B naar groep A. Daar bezochten we een, zo mogelijk, nog mooier groentenveld. Het vele water heeft dus ook positieve gevolgen als je op het juiste tijdstip plant. Ook hier bezochten we een herstelde hut en namen we foto's van koeien. Daarna kregen we een uitgebreid toneelstuk voorgedragen, wat we maar beperkt snaptten. Maar wel leuk om mee te maken. Er was niet zoveel tijd meer over dus na in het eetcafé gegeten en vergaderd te hebben wandelden we weer naar de steiger. Bij het afscheid kregen we 2 kippen mee, die we een dag later kregen geserveerd. Zowel op Mageta als in Usenge was de steiger zeer slecht. Er was slechts ruimte voor een persoon tegelijk. De plaatselijke mensen lopen gerust door het water, maar dat vinden wij te riskant om te doen.

We bezoeken het dorpje Usenge dat onder het hoofddorp van Nyamonye valt (dat hebben we dan alvast maar gehad). Na een bezoekje bij het huis van Dorien, en een fotootje van de regenton zijn we naar hun eetcafé gegaan. Na wat gegeten en gedronken te hebben, was er een kleine vergadering. Bij aankomst in Nyamonye, helaas nog steeds geen water om te douchen.

Vrijdag sleepte Anne ons mee naar de resterende 4 dorpjes van het hoofddorp Nyamonye

Allereerst gingen we naar **Ramogi**. We bekeken we een koe en zagen tevens hoe de weduwen van sisal touw maakten. Dat moesten onze vrouwen ook proberen. Duidelijk is dat je er kracht voor in je armen moet hebben. Dit is een fantastisch dorp waar we altijd met veel plezier naar toe gaan. Ook nu weer, volop lol en dansen. Het verslag werd in het Luo voorgelezen en Anne vertaalde, er was geen afschrift, maar dat zou nagezonden worden. Van de 16 leden hadden er inmiddels al 8 een koe. Ik heb er een grote pot gekocht (hoog 44cm, doorsnede van 40cm) ik vrees dat ik hem niet thuis ga krijgen, maar dat zien we later wel. We kochten er van alles (wat we weer weggaven in het small home) en Ria kreeg een doos met ongeveer 30 eieren mee.

Het volgende dorp was **Mago**. Daar liggen we al een paar jaar mee overhoop, omdat Helida daar de scepter zwaait en veel beweert, wat niet altijd klopt. Ze hadden 2 weken geleden de maïs geoogst (lag in het eetcafé) en waren zelf tevreden met hun groepsresultaten. Het financiële overzicht zag er goed uit. Hier werd het eerste kalf van een koe van een weduwe overgedragen aan een andere weduwe. Ik vroeg hoe het grote veld (2 acre) erbij lag. Kijken vonden ze niet nodig, was niets te zien, net geoogst. We gaven aan het toch te willen zien. Toen zei Helida dat door El Niño veel onkruid was ontstaan enz. We zeiden nogmaals, we willen het zien. Onze verwachting was juist. Ja er had inderdaad maïs gestaan tussen alle onkruid. Maar de hoogte van dat onkruid was echt niet van enkele maanden. Ik heb daar Helida op aangesproken en gezegd dat we het zo beter konden verkopen als ze er toch niet meer mee deden dan dit. Ze beloofde beterschap en met een ferme handdruk werd ten overstaan van de rest afgesproken dat bij ons volgend bezoek het er prima bij zou liggen. Volgend jaar weer gaan kijken.

Na een bezoek in **Otach** waar slechts enkele foto's gemaakt werden, gingen we naar het dorpje **Nyamonye**. In mijn beeld was het dorpje Nyamonye niet zo een sterke groep, maar daar lijkt ik mij behoorlijk in te vergissen. Na foto's van regentonnen en een hut, zitten we binnen te praten als we het over het verkrijgen van grond hebben. Lodewijk maakt de opmerking dat er bij Mago wel een stuk beschikbaar is. Anne vraagt aan de voorzitter van de groep of die dat zouden willen bewerken. Gelijk dol enthousiast. "We ploegen het een paar keer en je zult eens zien hoe het er volgende keer bij staat". Op de vraag of we dat aan Helida moeten melden geeft ze aan dat dit niet nodig is, immers slechts de helft is formeel aan Mago gegeven en de rest kan dus door alle weduwen van het hoofddorp Nyamonye worden gebruikt. Wat een power! We gniffelen, wat een mooie onvoorziene ontwikkeling. Zelfs Anne straalt. Een mooie afsluiting van de dag.

Maandag bezochten we het hoofddorp Masogo.

Florence nam ons op sleeptouw naar maar liefst 5 velden in 5 verschillende dorpjes. Van net geploegd tot bijna oogstgereed. Knap dat ze dit allemaal nog op kan brengen in deze hitte, want het betekent ook veel lopen. Voor ons is het onbegrijpelijk dat velen ook nog eens een pruik en/of een trui dragen. We bezochten tussendoor ook nog koeien en huizen alvorens we in Masogo center gingen om te eten en te vergaderen. Wat werd er veel gezongen. Een heel goede opkomst, meer dan 60 weduwen waren aanwezig. Meerstemmig zingen in zo een hal met zoveel mensen klinkt echt heel mooi. We kregen een goed verslag, maar wat te weinig uitgewerkte onderbouwing. We hebben vele positieve antwoorden gegeven, maar ook punten ter verbetering. Een heel mooie en geslaagde dag.

Dinsdag naar het hoofddorp Nduru

Onze verwachtingen waren beperkt, omdat we hier de laatste jaren niet geheel tevreden vandaan kwamen. Vandaag was Florence weer op dreuf. Ze ging naar 4 van de 9 dorpjes. We bezochten, koeien, huizen, en rijstvelden en nog een uitstapje naar het Victoriameer (waar een visser vanuit zijn boot vissen verkocht). We startten met het bekijken van een koe. De weduwe die een herstelde hut had was net even weg toen wij aankwamen. Hoe blijft altijd voor ons onduidelijk, maar ze verscheen vrij kort erna, moest zich nog omkleden en ging vervolgens verder met ons mee. Op naar het eerste rijstveld in het dorpje **Buanda**. Het lag tussen diverse andere velden, dus lopen over erg smalle paadjes. Ze huurden het veld van een weduwe voor € 30,- per oogst (ruim 3 maanden). Het werk doen ze met 5 weduwen. Het veld is erg groot, maar lag er prima bij. Nergens onkruid, terwijl er op de omliggende velden volop onkruid staat. Na weer een koe, wandelden we naar het volgende rijstveld. Eveneens een prima veld. Ook dit veld wordt door een van de subdorpjes (**Nyanganda**) gehuurd. We wandelden via smalle paadjes en houten bruggetjes terug naar de auto. Bezochten vervolgens een hut van een weduwe. De weduwe was zo blij, zo gelukkig met haar hut en als je dat dan meemaakt, dan zie je met hoe weinig deze mensen al tevreden en blij zijn. Het kost moeite om dit soort grote verschillen met onze luxe levensstijl te begrijpen. Vervolgens naar het eetcafé van **Nduru** om te eten en te vergaderen.

De problemen in het eetcafé zijn inmiddels opgelost. Een weduwe heeft in het kleine deel een winkeltje en betaalt elke maand € 3,- aan huur. Tevens woont er een weduwe in het loodsje ernaast die daarvoor eveneens huur betaalt. Deze personen bewaken tevens het gehele terrein, zodat er geen bewaker meer nodig was. Ze gaven een financieel overzicht over de opbrengt van het stuk grond dat achter het eetcafé lag. Bij de vraag over microfinanciering liep het mis. Even doorprikken en toen werd duidelijk dat enkele leden niet terugbetaalden en daardoor de rest ook niet meer. Na een behoorlijke discussie het volgende afgesproken. Per 1 maart 2016 opnieuw opstarten met de weduwen die het geld terugbrengen. Die weduwen die dat niet doen uit de groep verwijderen, aangifte doen bij de chieft en voor alle duidelijkheid expliciet aangegeven dat ze dan dus ook geen schoolgeld meer ontvangen. Dat werkt, diverse willen wel dat is duidelijk (zeker de jongeren). Ze gaan dat doen en zullen het in juni aan Rentia aantonen. We hebben vervolgens positief gereageerd op de mooie goed onderhouden rijstvelden. Er blijkt zelfs nog een derde veld te zijn wat we niet hebben gezien. Het veldwerk zit erop.